

5 Vervolging

A.Th.J. Eggen

- In 2009 werden 231.000 strafzaken bij het Openbaar Ministerie (OM) ingeschreven. Van alle ingeschreven verdachten is 83% meerderjarig, 14% minderjarig en 3% rechtspersoon. Het aandeel strafzaken tegen rechtspersonen halveerde sinds 2000. Het aandeel strafzaken tegen vrouwen nam tussen 2000 en 2009 toe van 11% naar 15%.
- Het OM deed in 2009 ruim de helft van alle strafzaken met een transactie af en iets minder dan een derde met een sepot. Vergeleken met 2000 nam het aandeel transacties en sepot in het totaal van de door het OM afgedane strafzaken toe.
- In 2000 was een kwart van alle sepot kaal, in 2009 is dit aandeel gehalveerd.
- Bij transacties in strafzaken met meerderjarige verdachten wordt de voorwaarde betaling geldsom het vaakst (62%) toegepast. Bij transacties in strafzaken met minderjarige verdachten de voorwaarde taakstraf (67%).
- In de periode 2000-2009 nam de gemiddelde doorlooptijd van door het OM afgedane strafzaken af van 20 naar 17 weken. De afhandeling van sepot duurde in 2009 gemiddeld twee keer zo lang (26 weken) als van transacties (13 weken).

Het vorige hoofdstuk bevatte onder meer een beschrijving van de populatie van personen die door de politie als verdachte van het plegen van een misdrijf zijn gehoord of aangehouden. De officier van justitie besluit, op grond van de resultaten van het opsporingsonderzoek, of een gehoorde of aangehouden verdachte wordt vervolgd (zie hoofdstuk 2). In het voorliggende hoofdstuk staat de fase van vervolging van verdachten in strafzaken centraal.

De opbouw van het hoofdstuk is als volgt. In paragraaf 5.1 wordt de vervolging in strafzaken tegen alle verdachten (meerder- en minderjarig en rechtspersoon) behandeld. Achtereenvolgens wordt ingegaan op de aard, omvang en ontwikkeling van de ingeschreven en afgedane strafzaken, en op de wijzen van afdoen van strafzaken door het Openbaar Ministerie (OM). Paragraaf 5.2 kent dezelfde opbouw, maar gaat uitsluitend over strafzaken tegen minderjarige verdachten.

5.1 Strafzaken tegen alle verdachten

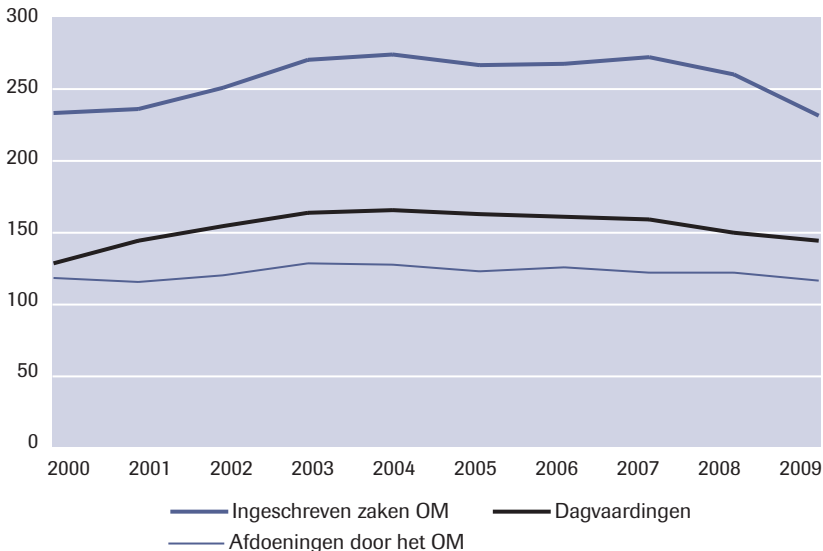
Na afronding van het opsporingsonderzoek beslist de opsporingsinstantie of een opgemaakt proces-verbaal wordt doorgezonden naar het OM voor verdere vervolging. Een strafzaak is een bij het OM ter (verdere) afhandeling ingeschreven proces-verbaal tegen één verdachte wegens één of meer misdrijven. Een strafzaak tegen een verdachte kan dus meer dan één

misdrijf bevatten. Daarnaast kunnen bij één misdrijf meer verdachten betrokken zijn. Strafzaken waarbij de verdachte meer dan één misdrijf heeft gepleegd, worden gerekend bij het misdrijf waarop in de wet de hoogste strafdreiging staat. Bij gelijke strafdreiging is het eerstgenoemde delict gekozen. Een verdachte kan een natuurlijke persoon of een rechtspersoon zijn. In het strafrecht wordt voor natuurlijke personen onderscheid gemaakt tussen strafrechtelijk minderjarige verdachten (12-17 jaar) en strafrechtelijk meerderjarige verdachten (18 jaar en ouder). Deze paragraaf behandelt de strafzaken tegen alle verdachten.

Ingeschreven strafzaken

Tussen 2000 en 2004 steeg het aantal bij het OM ingeschreven strafzaken. Hierna volgden enige jaren waarin het aantal ingeschreven strafzaken schommelde rond 270.000. In 2008 en 2009 daalde het aantal ingeschreven strafzaken, respectievelijk naar 260.000 en 231.000 (zie figuur 5.1). In 2009 zijn door het OM naar verhouding meer binnengekomen zaken nog niet geregistreerd dan in voorgaande jaren. Hierdoor lijkt sprake van een grotere daling van de instroom van strafzaken dan feitelijk het geval is.¹

Figuur 5.1 Bij het OM ingeschreven en afgedane strafzaken, x 1.000

Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.1 in bijlage 4.

Bron: CBS

¹ Dit komt door de invoering van het Geïntegreerd Processysteem Strafrecht (GPS) dat in de plaats komt van het bedrijfsprocessensysteem COMPAS (zie ook bijlage 3). Volgens het jaarverslag OM verklaart de invoering van GPS 42% van de instroomdaling. Als mogelijke andere factoren die mogelijk de daling hebben veroorzaakt noemt het OM de vermindering van de veelvoorkomende criminaliteit en de Basisvoorziening Handhaving bij de politie.

Van alle 231.000 in 2009 ingeschreven verdachten is 83% meerderjarig, 14% minderjarig en 3% een rechtspersoon. Vergelijken met 2000 is het aandeel strafzaken tegen rechtspersonen gehalveerd. Het aandeel strafzaken tegen vrouwen nam in de periode 2000-2009 echter toe van 11% naar 15% (zie tabel 5.2 in bijlage 4).

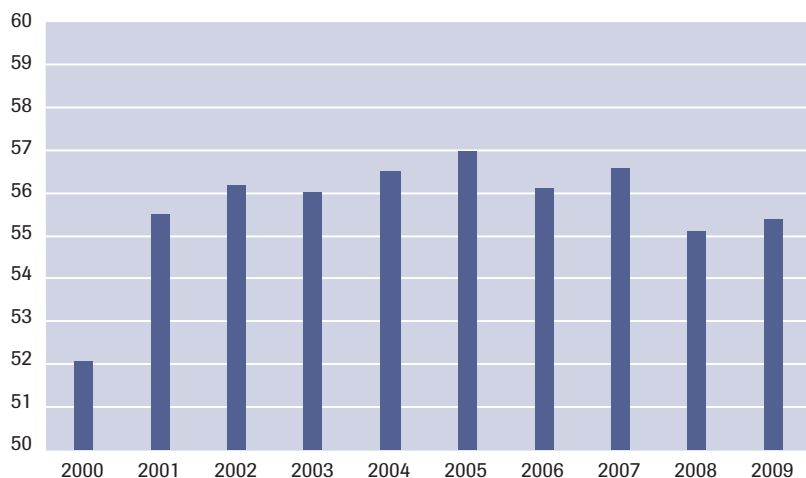
Ruim een kwart van de in 2009 ingeschreven strafzaken betreft een vermogensmisdrijf. In 2000 was dit aandeel nog bijna een derde. Het aandeel ingeschreven strafzaken wegens geweldsmisdrijven nam toe van 14% in 2000 tot 21% in 2009. Ook het aandeel van ingeschreven strafzaken wegens vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde en wegens drugsmisdrijven nam in de periode 2000-2009 toe. Het aandeel ingeschreven strafzaken tegen verdachten van een economisch misdrijf daalde juist in deze periode (zie tabel 5.3 in bijlage 4).

Afgedane strafzaken

Er bestaat in Nederland geen vervolgingsplicht (zie hoofdstuk 2). De officier van justitie beslist op grond van door het justitiële beleid aangegeven criteria of tot vervolging (dagvaarden) wordt overgegaan. Zo niet, dan doet het OM de strafzaak zelf af, hoofdzakelijk door sepot, transactie of voeging.

In 2009 was het aantal uitgebrachte dagvaardingen 144.000 en het aantal afdoeningen door het OM 116.000. Het percentage dagvaardingen van alle door het OM afgedane strafzaken was 55%, tegen 52% in 2000 (zie figuur 5.2).

Figuur 5.2 Percentage dagvaardingen door het OM

Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.1 in bijlage 4.

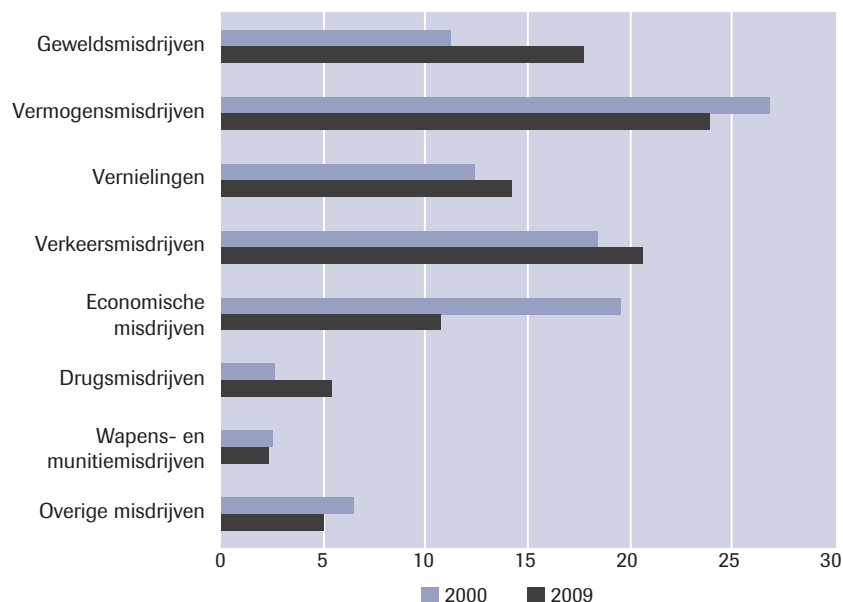
Bron: CBS

De in een jaar afgedane strafzaken zijn overigens niet precies dezelfde als de in dat jaar ingeschreven zaken. Het OM behandelt ook zaken van voorgaande jaren en sommige zaken pas in het jaar daarna of nog later.² Ook kan het OM (en ook de rechter) één of meer oorspronkelijk afzonderlijk ingeschreven zaken tegen een en dezelfde persoon, die in voldoende mate met elkaar samenhangen, in het vervolg van het traject samenvoegen (zie hoofdstuk 2).

Van de 116.000 in 2009 door het OM afgedane strafzaken ging het in 78% om een man, in 17% om een vrouw en in 5% om een rechtspersoon. Het aandeel door het OM afgedane strafzaken tegen rechtspersonen is in de periode 2000-2009 sterk gedaald. In 2000 was dit aandeel nog 13% (zie tabel 5.4 in bijlage 4).

Het aandeel vermogensmisdrijven in het totaal van de OM-afdoeningen bedroeg in 2009 een kwart (24%). Ook relatief veel verkeersmisdrijven (21%) en geweldsmisdrijven (18%) vormden onderdeel van de OM-afdoeningen (zie figuur 5.3).

Figuur 5.3 Percentage bij het OM afgedane strafzaken naar soort misdrijf

Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.5 in bijlage 4.

Bron: CBS

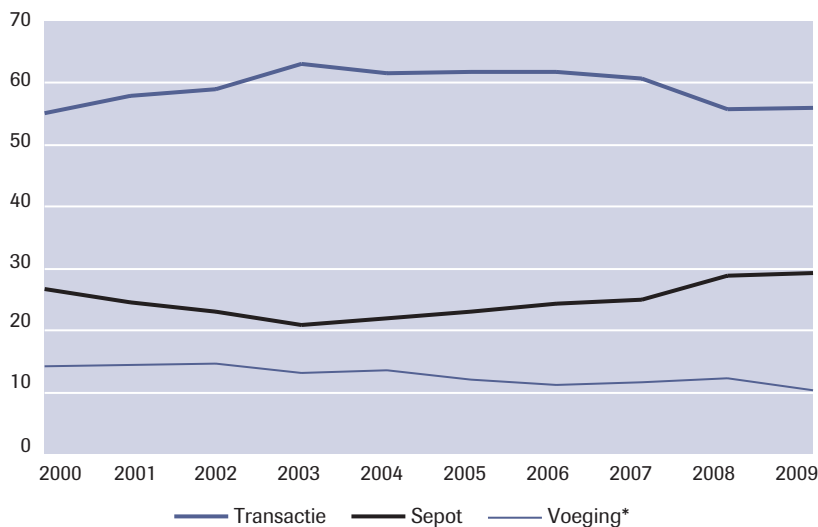
² Zie voor doorlooptijden van strafzaken paragraaf 5.3.

Wijze van afdoening

Ruim de helft (56%) van alle strafzaken die het OM zelf in 2009 afdeed betrof een transactie. Iets minder dan een derde (29%) van de door het OM afgedane strafzaken was een sepot. Het aandeel voegingen ad informandum en ter berechting in 2009 was 10%. Vergeleken met 2000 namen de aandelen transacties en sepot in het totaal van de door het OM afgedane strafzaken toe (zie figuur 5.4).

Sinds februari 2008 mag het OM voor bepaalde delicten, buiten de rechter om, zelf de schuld vaststellen van en straffen opleggen aan verdachten door inwerkingtreding van de Wet OM-afdoening. De strafbeschikking kan diverse straffen, maatregelen en aanwijzingen inhouden: geldboetes, taakstraffen en ontzegging van de rijbevoegdheid. Maar ook het betalen van schadevergoeding aan het slachtoffer behoort tot de mogelijkheden, net als gedragsaanwijzingen zoals deelname aan een afkickprogramma of een straatverbod. Het OM mag geen vrijheidsbenemende straffen opleggen (zie ook hoofdstuk 2). In 2009 maakte het OM bijna 2.100 keer gebruik van deze nieuwe wijze van afdoening (zie tabel 5.6 in bijlage 4). Naar verwachting zal de strafbeschikking op den duur de transactie geheel vervangen. Pas in 2010 of later kan het OM deze strafbeschikking ook aan minderjarigen opleggen.

Figuur 5.4 Percentage door het OM afgedane strafzaken naar wijze van afdoening

* Ter berechting en ad informandum.

Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.6 in bijlage 4.

Bron: CBS

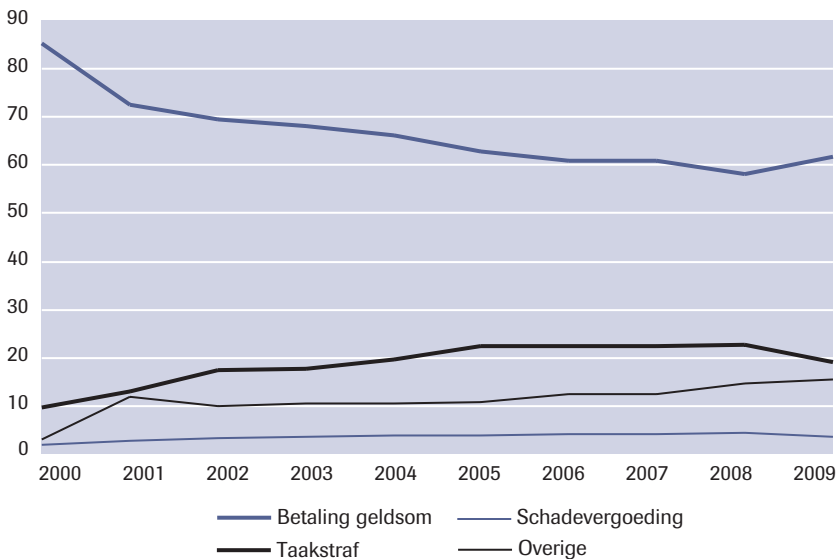
Afdoening door transactie

De meest toegepaste wijze van afdoening door het OM is de transactie. Ter voorkoming van verdere vervolging stelt het OM hierbij doorgaans het betalen van een geldsom als voorwaarde. Ook het uitvoeren van een taakstraf wordt veelal als voorwaarde gesteld. In de loop van de tijd zijn steeds meer misdrijven in aanmerking gekomen voor deze wijze van afdoening. Daarnaast werd de inhoud van de voorwaarden verruimd.

Bijna een kwart van alle strafzaken die het OM in 2009 met een transactie afdeed betreft een vermogensmisdrijf. Ook strafzaken wegens vernielingen, economische misdrijven of geweldsmisdrijven vormen een substantieel deel van alle met transactie afgedane strafzaken. In 2000 bestond meer dan de helft van alle transacties nog uit een economisch misdrijf (27%) of een verkeersmisdrijf (25%) (zie tabel 5.7 in bijlage 4).

In 2009 eindigde 62% van de transacties met de voorwaarde 'betaling geldsom' en 19% met de voorwaarde 'taakstraf'. Het aandeel voorwaarden met een taakstraf is sinds 2000 verdubbeld (zie figuur 5.5).

Figuur 5.5 Percentage door het OM afgedane strafzaken naar soort transactie

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 5.6 in bijlage 4.

Bron: CBS

Afdoening door sepot

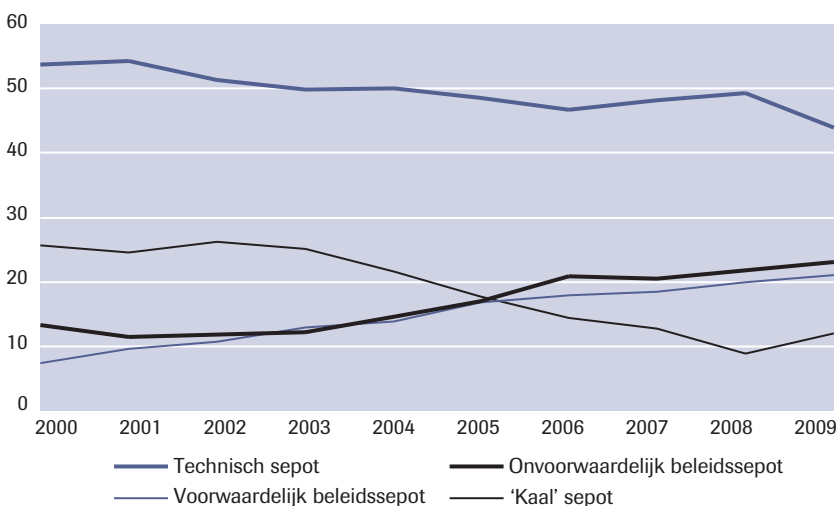
Er bestaan twee soorten sepot: technische en beleidssepot. Een technisch sepot betekent dat het OM afziet van (verdere) vervolging, omdat vrijwel zeker is dat de verdachte niet wordt veroordeeld. Voorbeelden van

een technisch sepot zijn ‘wegens gebrek aan bewijs’ en ‘feit of verdachte niet strafbaar’. Een beleidssepot houdt in dat het OM afziet van vervolging op grond van beleidsrichtlijnen. Sepots ‘wegens het algemene belang, de leeftijd of de gezondheidstoestand van de verdachte’ zijn voorbeelden van een beleidssepot (zie hoofdstuk 2).

In 2009 seponeerde het OM in totaal 34.000 strafzaken. Het aandeel beleidssepots (56%) overtreft dat van de technische sepots (44%) in ruime mate. In 2000 was de verhouding precies andersom. Toen lag het aandeel technische sepots (54%) in ruime mate boven dat van de beleidssepots (46%).

Bij beleidssepots onderscheiden we voorwaardelijke, onvoorwaardelijke en kale sepots. Een kaal sepot is een sepot zonder voorwaarden, zonder kennisgeving aan de verdachte en zonder overdracht naar een andere instantie zoals kantonrechter of buitenlandse justitiële autoriteit. Vanaf 2003 is het aantal kale spots sterk gedaald. Was in 2000 nog een kwart van alle sepots kaal, in 2009 is dit aandeel gehalveerd (zie figuur 5.6).

Figuur 5.6 Percentage door het OM afgedane strafzaken naar soort sepot

Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.6 in bijlage 4.

Bron: CBS

Van alle strafzaken die het OM in 2009 met een beleidssepot afdeed, is één op de drie een strafzaak met een geweldsmisdrijf. Ruim een vijfde van de beleidssepots betrof een zaak met een vermogensmisdrijf.³ In

3 Wellicht ten overvloede zij opgemerkt dat de hier gepresenteerde percentages zijn berekend op basis van het totale aantal beleidssepots. Er mag dus niet worden geconcludeerd dat een derde van alle ingeschreven zaken met een geweldsmisdrijf wordt geseponneerd.

2000 hadden juist de vermogensmisdrijven het hoogste aandeel van alle met een beleidssepot afgedane strafzaken (35%), gevolgd door geweldsmisdrijven (19%) (zie tabel 5.9 in bijlage 4).

Sepotgronden Openbaar Ministerie

Het OM kan om uiteenlopende redenen besluiten om een verdachte niet of niet verder te vervolgen, en de zaak te seponeren. Deze sepots kunnen worden onderscheiden in technische sepots en beleidssepots (zie ook paragraaf 5.1). Bij de beleidssepots gaat het vaak om een verdachte die weliswaar een strafbaar feit heeft gepleegd, maar wiens omstandigheden zodanig zijn dat het OM vervolging niet opportuun acht (zie ook hoofdstuk 2). Ook kan het gaan om een verdachte die al een straf ondergaat, maar bij wie het OM het niet nodig vindt om de opgelegde straf nog verder ten uitvoer te leggen. Onderstaand volgt een overzicht van de diverse redenen die het OM ten grondslag kan leggen aan een sepot.*

Technische sepots

- 01 ten onrechte als verdachte vermeld
- 02 onvoldoende bewijs
- 03 niet ontvankelijk
- 04 burgerlijke rechter niet bevoegd
- 05 feit niet strafbaar
- 06 dader niet strafbaar
- 07 onrechtmatig verkregen bewijs
- 08 bestuurlijke boete: strafrechter niet bevoegd
- 09 rechtmatige geweldsaanwending (politie)ambtenaar

Gronden samenhangende met maatregelen genomen of nog te nemen door anderen dan de officier van justitie

- 20 ander dan strafrechtelijk ingrijpen prevaleert
- 21 civielrechtelijke jeugdmaatregel
- 22 strafrechtelijke jeugdmaatregel
- 23 tbs

Gronden samenhangende met de algemene rechtsorde

- 30 landsbelang
- 31 wetswijziging
- 32 onvoldoende nationaal belang

Gronden samenhangende met het gepleegde feit

- 40 gering feit
- 41 gering aandeel in het feit
- 42 geringe strafwaardigheid van het feit
- 43 oud feit
- 44 maatschappelijk belangenconflict

Gronden samenhangende met de persoon van de verdachte

- 50 leeftijd
- 51 recente bestraffing
- 52 door feit of gevolgen getroffen
- 53 gezondheidstoestand
- 54 reclasseringsbelang
- 55 gewijzigde omstandigheden
- 56 verdachte onvindbaar
- 58 corporatie wordt vervolgd
- 59 leidinggever wordt vervolgd

Gronden samenhangende met de verhouding tussen verdachte en benadeelde

- 70 verhouding tot de benadeelde geregeld
- 71 medeschuld van de benadeelde
- 72 vervolging in strijd met belang van benadeelde
- 73 beperkte kring
- 74 civiel en administratief recht

Gronden samenhangende met de beëindiging van de executie van de strafbeschikking

77 niet ontvankelijk

82 civielrechtelijke jeugdmaatregel

83 strafrechtelijke jeugdmaatregel

84 tbs

85 wetswijziging

86 onvoldoende nationaal belang

90 oud feit

91 leeftijd

92 recente bestraffing

93 door feit of gevolgen getroffen

94 gezondheidstoestand

95 reclasseringbelang

96 gewijzigde omstandigheden

97 verdachte onvindbaar

98 gijzeling toegepast

Administratief sepot

99 feit dubbel ingeboekt in COMPAS/GPS

* Bron: Openbaar Ministerie. Op de website van het OM is naast dit overzicht ook een nadere uitleg te vinden.

Afdoening door voeging

Behalve strafzaken transigeren of seponeren kan het OM strafzaken ook voegen. Er zijn twee manieren om zaken te voegen. De voeging ter berechting is het samenvoegen door het OM van ingeschreven strafzaken om de rechter deze zaken tegelijk te laten beoordelen. Het gaat dan vaak om meerdere zaken met dezelfde verdachte. In die gevallen is het praktisch en efficiënt om de verschillende feiten gezamenlijk te berechten. Bij een voeging ad informandum voegt het OM een strafzaak zonder tenlastelegging bij een andere zaak die aan de rechter wordt voorgelegd, met het doel de rechter bij de bepaling van de strafmaat rekening te laten houden met de feiten in de gevoegde zaak. Dit laatste kan alleen als de verdachte het strafbare feit dat wordt gevoegd, heeft bekend. Het aantal voegingen ad informandum varieerde vanaf 2000 jaarlijks tussen 4.000 en 5.000 zaken. Voegingen ter berechting kwamen bijna driemaal zo vaak voor. Doordat in 2009 het aantal ter berechting gevoegde zaken een stuk lager ligt dan in voorgaande jaren zijn er in dat jaar maar tweemaal zoveel voegingen ter berechting (8.000) als voegingen ad informandum (4.000) (zie tabel 5.6 in bijlage 4).

Afdoening door overdracht

Ten slotte kan het OM zaken overdragen naar een ander arrondissementsparket. Dit gebeurt in beginsel op proces technische gronden. Meestal gaat het er dan om dat een zaak is ingeschreven in het ene arrondissement, terwijl een ander arrondissement bevoegd is. Het aantal overdrachten varieert jaarlijks tussen 3.000 en 4.000 (zie tabel 5.6 in bijlage 4).

5.2 Strafzaken tegen minderjarige verdachten

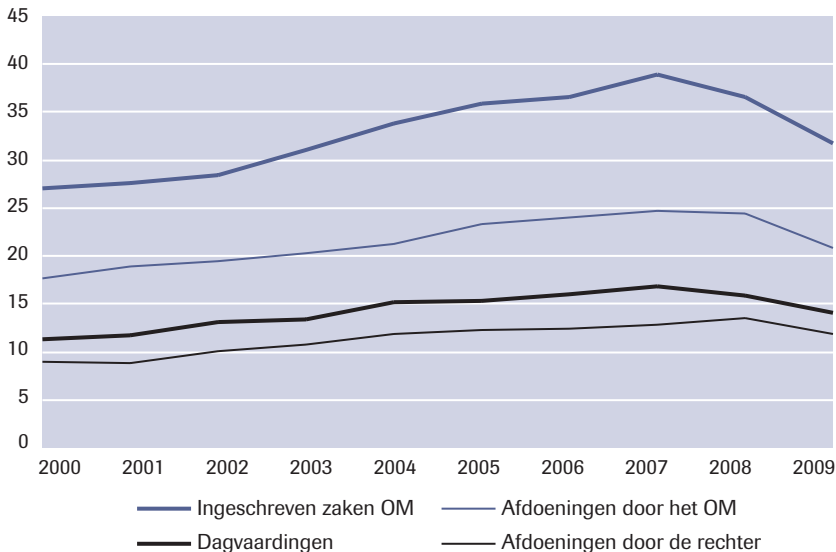
Deze paragraaf gaat in op de vervolging van strafrechtelijk minderjarige verdachten. Dit zijn personen die op het moment dat zij een strafbaar feit pleegden tussen de 12 en 18 jaar oud waren.

De opbouw van paragraaf 5.2 is gelijk aan die van paragraaf 5.1. Behandeld worden achtereenvolgens de aard, omvang en ontwikkeling van de ingeschreven en afgedane strafzaken en de wijzen van afdoen van strafzaken door het OM.

Ingeschreven strafzaken

Het aantal bij het OM ingeschreven strafzaken tegen minderjarige verdachten is tussen 2000 en 2007 sterk gestegen tot bijna 39.000. Deze stijging volgt logischerwijs op de toename in het aantal door de politie gehoorde minderjarige verdachten (zie hoofdstuk 4). Daarna daalde het aantal ingeschreven strafzaken tot 32.000 in 2009 (zie figuur 5.7).⁴

Figuur 5.7 Bij het OM ingeschreven en afgedane strafzaken tegen minderjarige verdachten, x 1.000

Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.1 in bijlage 4.

Bron: CBS

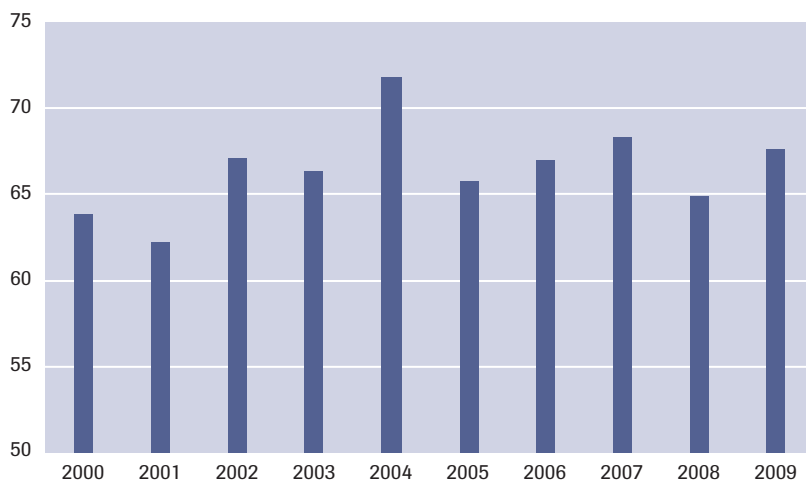
Het aandeel van ingeschreven strafzaken tegen minderjarige vrouwelijke verdachten is in de periode 2000-2009 gestegen van 13% naar 17% (zie tabel 5.2 in bijlage 4). Een derde (35%) van de in 2009 ingeschreven strafzaken tegen minderjarigen betreft een vermogensmisdrijf. In 2000 was dit aandeel nog 43%. Van geweldsmisdrijven en vernielingen nam het aandeel strafzaken licht toe in de periode 2000-2009 (zie tabel 5.12 in bijlage 4).

⁴ Zie ook paragraaf 5.1.1.

Afgedane strafzaken

In 2009 was het aantal uitgebrachte dagvaarding tegen minderjarige verdachten 14.000. Dit is ongeveer 10% van het totale aantal dagvaarding in dat jaar. Het aantal afdoeningen OM in strafzaken tegen minderjarigen was 21.000. Het percentage dagvaarding van alle door het OM afgedane strafzaken was 68% tegen 64% in 2000 (zie figuur 5.8).

Figuur 5.8 Percentage dagvaarding door het OM tegen minderjarige verdachten

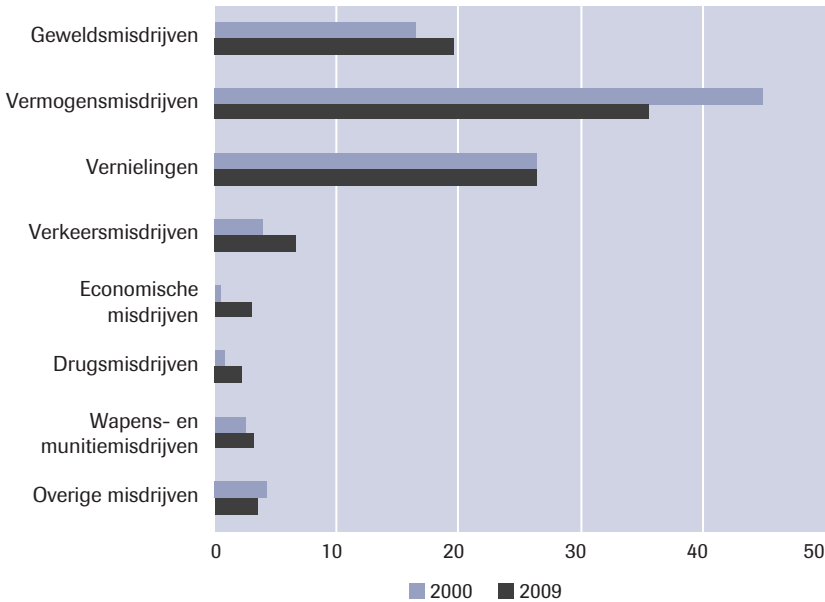
Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.12 in bijlage 4.

Bron: CBS

Van de 14.000 in 2009 door het OM afgedane strafzaken betrof het in 20% een zaak met een vrouwelijke verdachte. Sinds 2000 is het aandeel verdachte meisjes geleidelijk opgelopen. Toen was hun aandeel 14% (zie tabel 5.4 in bijlage 4).

Ruim een derde (36%) van de OM-afdoeningen had te maken met vermogensmisdrijven, een kwart (26%) met vernielingen en openbare orde misdrijven en een vijfde (20%) met geweldsmisdrijven (zie figuur 5.9).

Figuur 5.9 Percentage door het OM afgedane strafzaken tegen minderjarige verdachten naar soort misdrijf

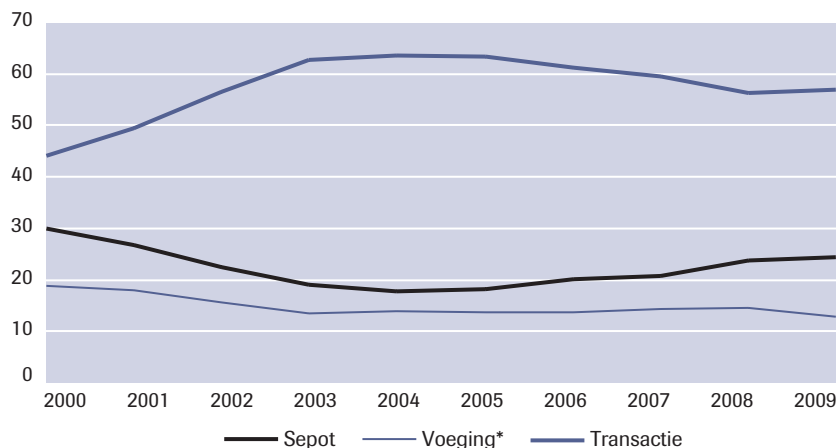
Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.14 in bijlage 4.

Bron: CBS

Wijze van afdoening

Ruim de helft (57%) van alle strafzaken tegen minderjarigen die het OM in 2009 zelf afdeed betrof een transactie, vaak met een leer- of werkproject als gestelde voorwaarde. Ongeveer een kwart (24%) van de door het OM afgedane strafzaken was een sepot. Het aandeel voegingen ad informandum en ter berechting in 2009 was 13%. Vergeleken met 2000 nam het aandeel transacties in het totaal van de door het OM afgedane strafzaken sterk toe (zie figuur 5.10). Overigens daalt het aandeel transactieafdoeningen sinds 2004 gestaag en stijgt dat van de afdoeningen door sepot. In 2004 was het aandeel transacties van alle OM afdoeningen in strafzaken tegen minderjarigen nog 64%. Dat van de sepots was in dat jaar 18% (zie tabel 5.15 in bijlage 4).

Figuur 5.10 Percentage door het OM afgedane strafzaken tegen minderjarige verdachten naar wijze van afdoening

* Ter berechting en ad informandum.

Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.15 in bijlage 4.

Bron: CBS

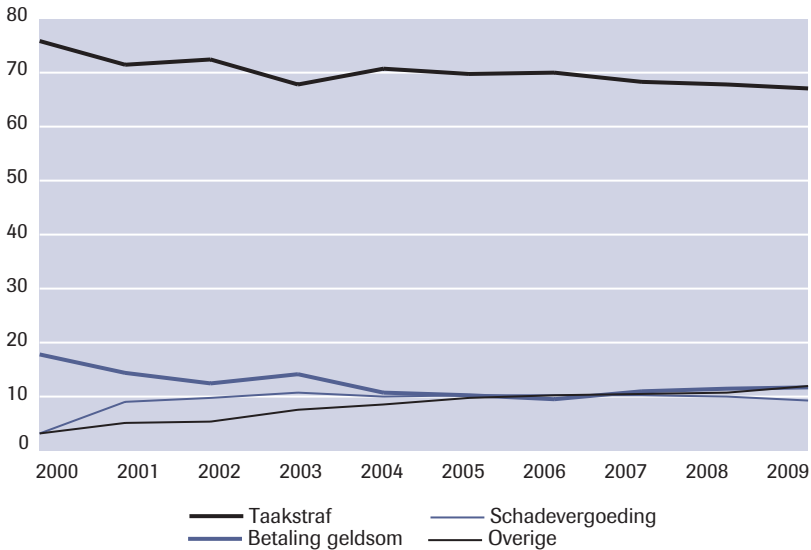
Afdoening door transactie

Ook in strafzaken tegen minderjarigen is de transactie de meest voorkomende OM-afdoening die wordt toegepast. Het aantal transacties in strafzaken tegen minderjarigen is tussen 2000 en 2005 bijna verdubbeld: van 7.900 naar 14.800. Daarna bleef het aantal transacties twee jaar vrijwel constant, maar daalde het aantal in 2008 naar 13.800 en in 2009 naar 11.900 (zie tabel 5.16 in bijlage 4).

Naar verhouding hebben strafzaken met vermogensmisdrijven (36%) en met vernielingen en openbare orde misdrijven (27%) het hoogste percentage afdoeningen door transactie. Strafzaken met geweldsmisdrijven worden relatief veel minder vaak afgedaan met een transactie (15%). Vergeleken met 2000 is het percentage transacties in strafzaken met vermogensmisdrijven afgenomen (zie tabel 5.16 in bijlage 4).

Het aandeel transacties met een taakstraf was 67% in 2009. Transacties met als voorwaarde betaling geldsom (12%) en schadevergoeding (9%) worden bij minderjarigen veel minder vaak toegepast. Het aandeel transacties met een taakstraf is sinds 2004 licht gedaald (zie figuur 5.11).

Figuur 5.11 Percentage door het OM afgedane strafzaken tegen minderjarige verdachten naar wijze van transactie

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 5.15 in bijlage 4.

Bron: CBS

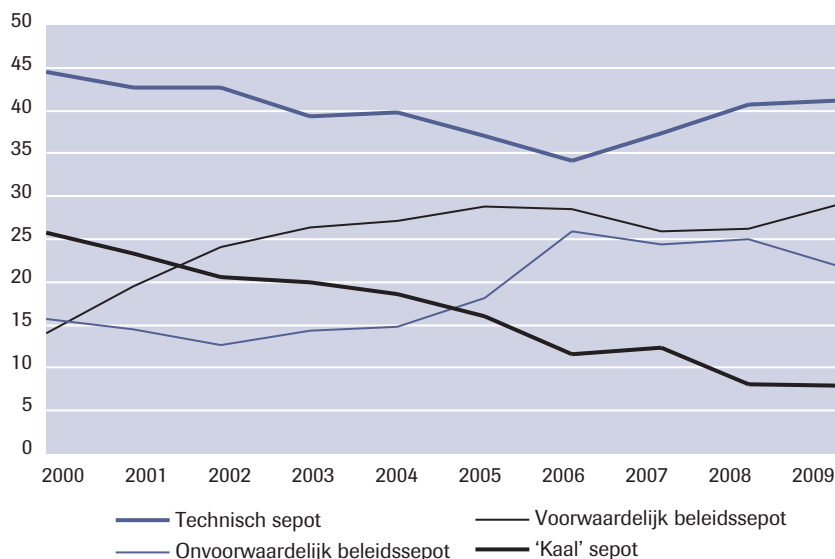
Afdoening door sepot

Van alle in 2009 geseponeerde strafzaken tegen minderjarigen werd 59% met een beleidssepot en 41% met een technisch sepot afgedaan. Zoals in paragraaf 5.1 ook al is aangegeven, daalt het aantal kale spots sinds 2003 sterk. Was in 2000 nog een kwart van alle sepots kaal, in 2009 is dit aandeel in strafzaken tegen minderjarigen onder 10% gezakt (zie figuur 5.12).

Iets minder dan een derde van alle strafzaken tegen minderjarigen die het OM in 2009 met een beleidssepot afdeed, zijn strafzaken wegens geweldsmisdrijven en vernielingen en openbare orde misdrijven (zie tabel 5.18 in bijlage 4). Een kwart van de beleidssepots betrof zaken met vermogensmisdrijven.⁵ In 2000 hadden juist de vermogensmisdrijven het hoogste aandeel van alle met een beleidssepot afgedane strafzaken (43%), gevolgd door geweldsmisdrijven (18%).

5 Zie ook paragraaf 5.1.

Figuur 5.12 Percentage door het OM afgedane strafzaken tegen minderjarige verdachten naar wijze van sepot

Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.15 in bijlage 4.

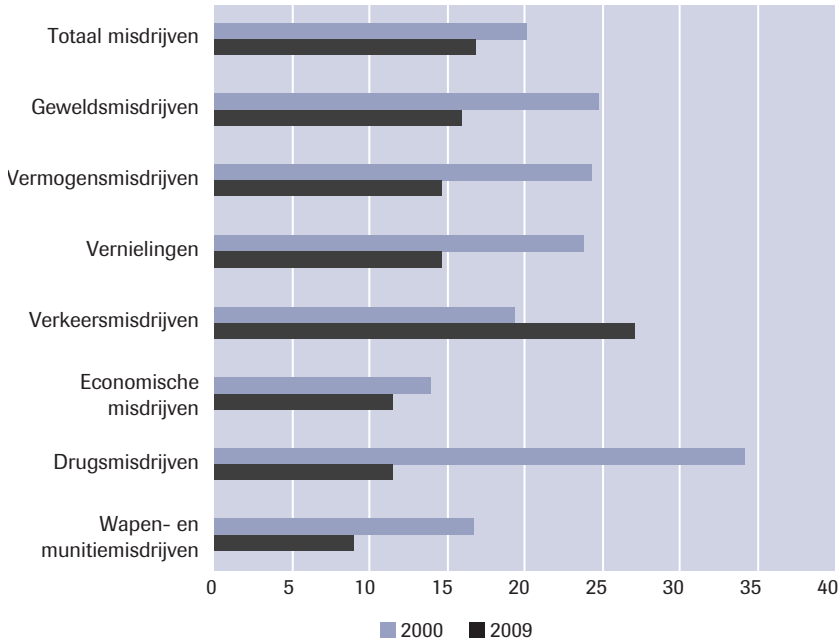
Bron: CBS

5.3 Doorlooptijden in strafzaken (Openbaar Ministerie)

De tijd tussen het moment van de inschrijving van een strafzaak bij het OM en het moment van de afdoening door het OM wordt de doorlooptijd genoemd. De duur ervan wordt onder meer bepaald door de beschikbare personeelscapaciteit bij het OM, alsook door de ingewikkeldheid en aard van het misdrijf waarvan een persoon wordt verdacht.

In de periode 2000-2009 nam de gemiddelde doorlooptijd van door het OM afgedane strafzaken af van 20 naar 17 weken. De gemiddelde doorlooptijd verschilt per delictgroep. Het afhandelen van strafzaken met een gewelds- of vermogensmisdrijf, alsook met een vernieling of misdrijf tegen de openbare orde duurt bij het OM gemiddeld 15 à 16 weken. De duur van afhandeling van verkeersmisdrijven is aanzienlijk langer, die van andere soorten misdrijven wat korter (zie figuur 5.13).

Figuur 5.13 Door het OM afgedane strafzaken tegen alle verdachten: doorlooptijden naar soort misdrijf, in weken

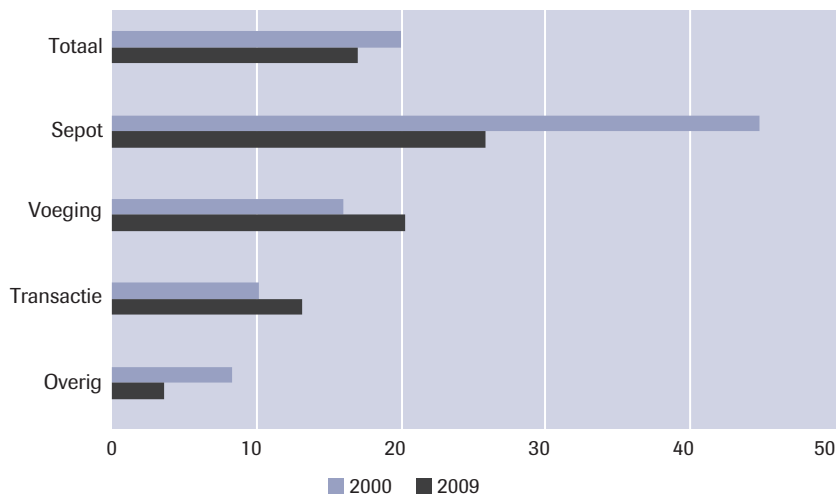
Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.10 in bijlage 4.

Bron: CBS

Ook per wijze van afdoening verschilt de gemiddelde doorlooptijd. Seponeren duurt het langst (gemiddeld 26 weken), gevolgd door voegen (20 weken) en transigeren (13 weken). Vergeleken met 2000 is de gemiddelde duur van de doorlooptijd van septs veel korter geworden (zie figuur 5.14).

Figuur 5.14 Door het OM afgedane strafzaken tegen alle verdachten: doorlooptijden naar wijze van afdoening, in weken

Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.11 in bijlage 4.

Bron: CBS

Prevalentie van strafrechtelijke recidive

Het WODC berekent jaarlijks welk deel van de vervolgte daders opnieuw met justitie in aanraking komt. Het onderzoek is gebaseerd op gegevens uit de OBJD^a en richt zich op de ontwikkeling van de strafrechtelijke recidive in vier daderpopulaties: volwassen daders met een strafzaak, 12- tot 18-jarigen met een strafzaak, volwassenen die verbleven in een penitentiaire inrichting en jongeren die uitstroomden uit een justitiële jeugdinstelling.

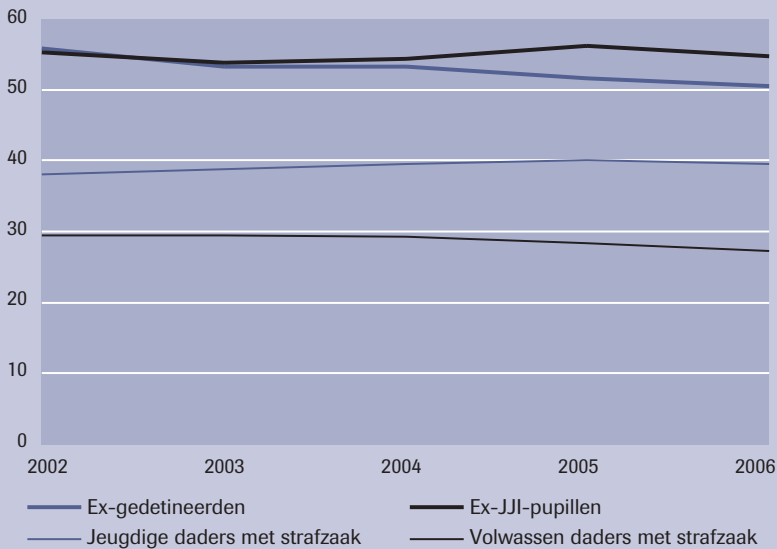
Voor elk onderzoeksjaar wordt voor elk van deze populaties het percentage recidivisten strafzaken gegeven. In drie van de vier daderpopulaties is de prevalentie van recidive tussen 2002 en 2006 afgenomen. Alleen bij de jeugdigen met een strafzaak liep het percentage recidivisten in dezelfde periode licht op (zie figuur).

Het WODC gebruikt de cijfers onder meer bij de evaluatie van de 'recidive-doelstelling'. De regering wil in de periode 2002-2010 de middellange termijn-recidive onder jeugdigen en onder ex-gedetineerden met 10 procentpunten terugbrengen. In 2013 zal blijken of deze doelstelling werd gehaald. Details van

het recidiveonderzoek zijn te vinden in een factsheet (Wartna et al., 2009). Er zijn ook statistieken beschikbaar over de frequentie van de recidive, de aantallen nieuwe strafzaken per recidivist. Het WODC publiceert de cijfers in REPRIS, een invulscherm dat toegankelijk is via www.wodc.nl/recidivemonitor.

- a De Onderzoek en Beleidsdatabase Justitiële Documentatie (OBJD) geeft per persoon een chronologisch overzicht van de strafzaken waarbij hij of zij als verdachte betrokken was. Het systeem is gebaseerd op onherroepelijke afdoeningen en is dus niet, zoals andere bronnen, beperkt tot de afdoening in eerste aanleg.

Figuur   **Prevalentie* van strafrechtelijke recidive****

* Gemeten is het percentage algemene recidive (prevalentie). Deze is berekend over de periode tot twee jaar na oplegging van de straf of vertrek uit de justitiële inrichting. Weergegeven is het jaar van afdoening/uitstroom. De figuur toont de ruwe cijfers, ongecorrigeerd voor veranderingen in de samenstelling van de vier onderzoekspopulaties.

** De onderzoeksantallen voor de jaren 2003 tot en met 2006 zijn achtereenvolgens: voor de populatie volwassen daders: 148.484, 168.869, 170.904, 173.318 en 179.330; voor de populatie jeugdige daders: 20.262, 21.543, 22.978, 23.456 en 23.869; voor de populatie ex-gedetineerden: 19.278, 22.611, 27.827, 35.206 en 35.455; en voor de populatie ex-JJI-pupillen: 2.921, 3.443, 3.579, 3.706, 3.703.

Bron: Recidivemonitor WODC